Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет менеджменту, економіки і природничо-технологічної освіти
Кафедра технологічної, професійної освіти та цивільної безпеки

Назва дисципліни	Художній розпис тканини
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	залік
Викладач (і)	Герасименко Олександр Анатолійович
Профайл викладача (ів) на сайті кафедри, в соцмережі	http://rshu.edu.ua/kafedry-fdkmttf/kafedra-potnt/sklad-kafedri-potnt/121-personalii/815-herasymenko-oleksandr-anatoliiovych
E-mail викладача:	oleksandr.herasymenko@rshu.edu.ua
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	https://drive.google.com/drive/folders/1x2kountqMlbFny-I9Cu_sjph--IIrGB3?usp=sharing
Мова викладання	українська
Консультації	*Очні консультації*: к-сть годин і розклад присутності на кафедрі згідно з графіком консультацій *Онлайн- консультації:* Розклад присутності викладача на спеціальному форумі.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Художній розпис тканини» є сформувати творчо активну особистість вчителя, яка відзначається досить високим рівнем художньої культури, володіє системою знань, умінь та навичок, необхідних для викладання предметів художньо-естетичного та науково-технічного напрямків у ЗЗСО та ЗПО.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

1) розкриття змісту художнього розпису тканини в структурі творчої перетворювальної діяльності;

2) визначення суті, змісту методів і засобів композиційного формоутворення у процесі проектування художніх виробів та розробки орнаментів;

3) виробити та удосконалити навички з проектування та виготовлення художніх виробів;

4) розкриття історичних етапів розвитку художніх технік оздоблення;

5) розкриття змісту та особливостей технік та технологічних прийомів художнього оздоблення тканини.

6) оволодіння майбутніми вчителями технологій вміннями виконувати художнє оздоблення виробів.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя

ЗК05. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК):

СК 01. Здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії

СК 12. Здатність до графічного і вербального описів проєкту, застосовування знань сучасної техніки та технології, передових методів організації творчої діяльності, графічної грамотності, практичних умінь і навичок оформлення проєктно-конструкторської документації під час розроблення та виготовлення виробів

СК 14. Здатність до організації технічної та художньотворчої діяльності для оволодіння знаннями з формотворення, колористики й орнаментики, художнього малюнка, пластичного мистецтва, технологіями художньої обробки матеріалів.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 13. Знати і розуміти теоретичні основи графічної підготовки, загальні правила оформлення креслень, проектно-конструкторської документації, конструювання і моделювання.

ПРН 18. Уміти виконувати ескізне проектування, креслення деталей і складальних одиниць, розробляти технологічну послідовність виготовлення виробу, оформлювати та презентувати їх у портфоліо.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1.

Змістовий модуль 1. Декоративний розпис на тканині

Тема 1. Художня обробка тканини. Розпис по тканині.

Теоретичні та техніко-технологічні відомості. Історіографія виникнення та поширення на Україні художнього оздоблення тканини в техніці розпису. Основні види розписів. Інструменти та матеріали. Типологія виробів.

Вправи і лабораторно-практичні роботи. Аналіз матеріалів, які використовують в художній обробці тканини технікою розпису. Заготівля і підбір матеріалів.

Виготовлення підрамника, інструментів та пристроїв для розпису.

Провести дизайн-аналіз аналогів виробів запропонованих викладачем. Колективно визначити критерії для аналізу виробу, запропонованого викладачем (записати їх у вигляді списку), та провести його аналіз. Висунення ідей з розробки проєкту виробу. Оцінка ідей за розробленими критеріями, вибір найбільш вдалої; визначення необхідної технологічної документації для виготовлення виробу з тканини з використанням художньої обробки та оздоблення в техніці гарячого батіку.

Орієнтовний перелік виробів. Писачки, підрамники, пристрої для розігріву резерву, пензлі та ін.

Тема 2. Проєктування та технологія виконання виробів з тканини в техніці вузликового виварювання.

Техніко-технологічні відомості. Технологія виконання вузликового батіку. Технологія оздоблення виробів у техніці «Шіборі».

Види браку у техніці розпису на тканині та шляхи його запобігання. Механізація робіт.

Вправи і лабораторно-практичні роботи Підготовка тканини. Підготовка фарб. Підготовка інструментів та пристроїв. Декорування тканини. Сушіння та фіксація фарб.

Робота над індивідуальним творчим проєктом.

Орієнтовний перелік виробів. Навчальні роботи у формі серветок з використанням технік вузликового батіку та «Шіборі».

Тема 3. Проєктування та технологія виконання розпису по тканині в техніці гарячого батіку.

Техніко-технологічні відомості. Технологія виконання сухого розпису. Технологія виконання гарячого батіку. Технологія виконання холодного батіку.

Види браку у техніці розпису на тканині та шляхи його запобігання. Механізація робіт.

Вправи і лабораторно-практичні роботи Підготовка тканини. Переведення штрихового рисунка на тканину (ескізи розпису в кольорі і підготовка штрихового рисунка в натуральну величину). Резервування контурів елементів декоративної композиції. Підготовка барвників для роботи. Розпис. Технології обробка закінченого рисунка (ефект кракле, травлення та ін): покриття розігрітим резервуючим складом усього зображення, Зняття резервуючого складу після закінчення розпису. Запарювання.

Прикрашання виробів із тканини вільним розписом. Приготування тампонів. Робота фарбами. Виправлення вад у розпису. Закріплення рисунка.

Робота над індивідуальним творчим проєктом.

Орієнтовний перелік виробів. Навчальні роботи у формі панно з використанням техніки гарячого батіку та вільного розпису.

Тема 4. Проєктування та виготовлення виробу з тканини у техніці гарячого батіку.

Техніко-технологічні відомості. Поглиблення понять про види художньої обробки тканини. Комбіновані та сучасні техніки оздоблення тканини.

Функціональне призначення предмету побуту виготовленого з тканини і його зв'язок з декором. Вияв декоративних властивостей матеріалу в трактовці образів. Вид оздоблення і його залежність від утилітарного використання виробу.

Вправи і лабораторно-практичні роботи. Виконання проєкту (ескізна частина, креслення, технологічний опис виготовлення). Виготовлення роботи згідно проєкту.

Орієнтовний перелік виробів. Краватка, шалик, хустка, хустинка, панно, картина, сумочка, кухонний набір серветок, декоративні серветки тощо.

Модуль 2

Індивідуальне науково-дослідне завдання: проєкт виробу з тканини.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна

1. Декоративне мистецтво України: народне і професійне, історія і сучасність, теоретичне осмислення: колективна монографія. Книга 1 / [голов. ред. Г.Скрипник]; ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України. Київ, 2025. 238 с.
2. Декоративне мистецтво України: народне і професійне, історія і сучасність, теоретичне осмислення: колективна монографія. Книга 2 / [голов. ред. Г. Скрипник]; ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України. Київ, 2025. 268 с.
3. Плазовська Л.В. Декоративне мистецтво (в практиці вчителя образотворчих дисциплін). 2-ге вид., перер. і доп. Навч. пос. Київ: Кондор, 2024. 308 с.
4. Чегусова З. Професійне декоративне мистецтво України доби глобалізації / Перекл. В.Сергєєв. Київ: ArtHuss, 2024. 560 с.
5. Textile Artistry: Batik and Surface Design Techniques / ed. by J. Miller. London : Thames & Hudson, 2024. 256 p.

Допоміжна

1. Антонович Є. А., Проців В. І., Свид С. П. Художні техніки у школі: Навч.-метод. посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих навчальних закладів. Київ: ІЗМН, 1997. 312 с.
2. Від ремесла до творчості: Збірник / Упоряд. Ю.Г.Легенький. Київ: Час, 1990. 152 с.
3. Герасименко О.А. Індивідуальне навчально-дослідне завдання з навчальних модулів «Комплексні роботи з художньої обробки деревини» та «Комплексні роботи з художньої обробки виробів різних матеріалів» дисципліни: «Практикум в навчальних майстернях з художньою обробкою матеріалів». Методичні рекомендації для студентів спеціальності 6.010103 «Технологічна освіта. (Технічна праця)». Рівне: РДГУ, 2008. 39 с.
4. Герасименко О.А. Метод проектів як засіб розвитку економічної культури майбутнього вчителя технологій. *Людина і суспільство: Економічний та соціокультурний розвиток: Тези доповідей. Рівне: Рівненський інститут Університету «Україна»*, 2015. С. 137-142.
5. Герасименко О.А. Практикум з художньої обробки матеріалів: навчальний посібник: для студентів напряму підготовки 6.010103 «Технологічна освіта (технічна праця)». Рівне: РДГУ, 2015. 120 с.
6. Герасименко О.А. Українські народні промисли і ремесла. Навчально-методичний посібник для студентів спеціальностей 6.010100 „Педагогіка і методика середньої освіти. Трудове навчання. „Технічна праця"". Рівне: РДГУ, 2005. 80 с.
7. Захарчук-Чугай Р.В., Антонович Є.А. Українське народне декоративне мистецтво: навч. посібн. Київ: Знання, 2012. 342 с.
8. Кучер С.Л. Декорування текстилю. Методичний посібник. Кривий Ріг: КДПУ, 2015. 75 с.
9. Луцан Н.І. Декоративно-прикладне мистецтво та основи дизайну: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл. напряму підготов. "Дошк. освіта"]. – 2-е вид. Київ: Слово, 2010. 170 с.
10. Мегеря К. В. Декоративна сюжетна композиція (холодний батик) : кваліфікаційна робота / керівник - ст. викладач Ірина Григорівна Брижата. Кривий Ріг, 2023. 41 с.
11. Никифоров А.М., Гулей О.В. Декоративне мистецтво: Навчально-методичний посібник. Херсон: Олді+, 2021. 364 с.
12. Нікітіна Н. Український батик. Вінниця: ТОВ "Твори", 2019. 48 с.
13. Павленко Ю. Школа ремесел Батик. Київ: Шкільний світ, 2014. 83 с.

14. Прокоф'єв Є.О. Інструменти та матеріали для роботи в техніці холодного батику: Методичний посібник. Запоріжжя: Державний навчальний заклад «Запорізьке вище професійне училище», 2021. 22 с.

Посилання на сайти

Інформаційні ресурси мережі Internet:

1. Батик — дивовижна індонезійська тканина. https://www.jw.org/uk/%D0%B1%D1%96%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0/%D0%B6%D1%83%D1%80%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%B8/g201206/%D0%91%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%BA-%D0%B4%D0%B8%D0%B2%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B6%D0%BD%D0%B0-%D1%96%D0%BD%D0%B4%D0%BE%D0%BD%D0%B5%D0%B7%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0-%D1%82%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B8%D0%BD%D0%B0/
2. Батик. https://esu.com.ua/article-40735
3. Історія розвитку розпису у техніці Батик. https://art-vit.com.ua/blog/?pzvytok_rozpysu_u_tekhnytsi_batyk
4. КЗ «Донецький Палац молоді «Юність» Народне декоративне мистецтво України – батик. https://yunist.org.ua/news/narodne-dekorativne-mistetstvo-ukraini-batik/
5. Національний музей декоративного мистецтва України. https://www.mdmu.com.ua/
6. Художня мова батикових картин Тамари Покотило. https://bukcentre.cv.ua/index.php/163-myttsi-bukovyny/5668-khudozhnia-mova-batykovykh-kartyn-tamary-pokotylo.html

Електронні бібліотеки

1. Електронні бібліотеки. URL: http://ocls.kyivlibs.org.ua/links/electron_bibl.htm
2. Книжкова палата України імені Івана Федорова. URL:http://www.ukrbook.net/
3. Наукова бібліотека РДГУ. URL:.https://library.rshu.edu.ua/
4. Національна парламентська бібліотека України. URL: http://www.nplu.org/
5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: http://www.nbuv.gov.ua/
6. Рівненська державна обласна бібліотека. URL: http://libr.rv.ua/
7. BookLand – магазин електронних книг. URL: http://www.bookland.net.ua/
8. Українська бібліотека – «Джерело». URL: http://ukrlib.com/
9. Велика онлайн бібліотека e-Reading. URL: http://www.e-reading.org.ua/
10. Велика електронна бібліотека. URL: http://www.lib.com.ua/
11. Наукова електронна бібліотека України – Scientific Electronic Library of Ukraine. URL: http://www.nbuv.gov.ua/eb/ep.html
12. Бібліотека на Meta.Ua. URL: http://lib.meta.ua/

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

В університеті діє накопичувальна кредитно-трансферна система оцінювання програмних результатів навчання студентів, що реалізується в ході виконання і захисту лабораторних робіт, виконання домашніх завдань, для яких визначено мінімальну кількість балів, яку слід набрати для формування рейтингового балу студента та виставлення його у залікову книжку і відомість успішності студентів з відповідними оцінками за національною та Європейською кредитно-трансферною системами на рівні 60% від запланованого.

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми / виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	Відмінно	зараховано
82-89	B	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивноваріативний)	Добре	
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	Задовіль-но	
60-63	E	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивнопродуктивний)	Незадо-вільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ (*за наявності) та оцінка за екзамен.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Критерії за видами діяльності

№ з.п.	Вид навчальної діяльності	Оціночні бали	Кількість балів
Т1	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	2	10
	Виконання завдань самостійної роботи	3	
	Виконання завдань практичних занять	5	
Т2	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	2	15
	Виконання завдань самостійної роботи	3	
	Виконання завдань практичних занять	10	
Т3	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	2	15
	Виконання завдань самостійної роботи	3	
	Виконання завдань практичних занять	10	
Т4	Робота на лекційних заняттях, опорні конспекти лекцій	2	20
	Виконання завдань самостійної роботи	6	
	Виконання завдань практичних занять	12	
Модульний контроль (контрольна робота)		20	20
ІНДЗ Проект виробу з тканини: Організаційно-підготовчий етап		3	20
Конструкторський етап		4	
Технологічний етап		9	
Заключний етап		4	
Разом		100	

Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів, заліків (підсумкового модульного контролю) за графіком екзаменаційної сесії. Залік виставляється за результатами поточного та модульного контролю, проводиться по завершенню вивчення навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів (термінів) та перескладання. Завдання здобувачі вищої освіти мають виконувати і здавати відповідно до графіку освітнього процесу. Перескладання модулів, заліків, екзаменів відбувається у терміни ліквідації академічних заборгованостей, визначених кафедрами та деканатами.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач вищої освіти під час виконання самостійної та індивідуальної роботи повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти, він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

Силабус розроблений на основі робочої програми навчальної дисципліни «Художній розпис тканини» (протокол НМК факультету ДКМТФ №6 від 23 червня 2025 р.).